

Aan: Het Ministerie van OCW

Betreft: Inbreng bij internetconsultatie wetsvoorstel Onderwijs op andere Locatie

Het wetsvoorstel dat uw ministerie in deze internetconsultatie ter beoordeling beschikbaar heeft gesteld heb ik bestudeerd vanuit mijn expertise als leerkracht primair onderwijs en ervaring als thuisonderwijzer.

Vraag 4 van 5

Voorgesteld wordt dat kinderen via het volgen van thuisonderwijs aan de leerplicht kunnen voldoen indien het thuisonderwijs aan minimum kwaliteitsnormen voldoet waarop de onderwijsinspectie toezicht houdt.

Welke effecten verwacht u van dit voorstel?

Is dit voorstel voor u in de rol van ouder, leraar of onderwijsbestuurder werkbaar?

Zo nee, waarom niet?

Kleven er volgens u risico's aan de voorgestelde maatregelen?

Zo ja, welke?

Er wordt gesteld dat de thuisonderwijzer aan dient te geven wat de locatie is waar het thuisonderwijs wordt gegeven en gevolgd. Daarbij kan weliswaar het woonadres opgegeven worden, maar het is van groot belang dat men zich hierbij realiseert dat thuisonderwijs niet alleen thuis plaatsvindt, maar ook elders bij gezamenlijke activiteiten en op excursies. Verhoudingsgewijs vindt bij thuisonderwijs een veel groter deel van het leren plaats buiten het opgegeven onderwijsadres dan bij schoolgang het geval is.

Daarnaast zijn er thuisonderwijzers die er bewust voor kiezen om regelmatig op reis te gaan om de kinderen zo in levende lijve kennis te laten maken met allerlei dingen die anders in de schoolbanken aan de orde zouden komen, zoals vreemde talen, andere culturen, aardrijkskunde, geschiedenis enz.

Een vaste onderwijslocatie opgeven waarbij daar ook daadwerkelijk al het onderwijs gegeven moet worden en de vakantie planning aan banden leggen zoals nu in het voorstel staat, levert een onwenselijke verarming van het thuisonderwijs op.

De eis tot het indienen van een vakantieplanning en allerlei regels daaromtrent gaat voorbij aan het feit dat thuisonderwijzers veelal gewend zijn om het onderwijs ook op reis en op een andere locatie te laten doorgaan. Er moet een mogelijkheid opgenomen worden in de wet die ervoor zorgt dat deze flexibiliteit gewaarborgd blijft en dat studiereizen een mogelijk en flexibel in te vullen onderdeel kunnen zijn van het thuisonderwijs.

Er wordt in het wetsvoorstel gesteld dat de jongere aantoonbaar in staat moet zijn om zijn onderwijsloopbaan voort te zetten in het vervolgonderwijs. In de praktijk is gebleken dat dit aantonen door middel van een toets niet nodig is en dat kinderen die thuisonderwijs genoten hebben en aan een vervolgopleiding willen beginnen een assessment test kunnen doen om zo te zien of ze het gewenste niveau hebben voor de gekozen opleiding.

Het onderwijs dient te worden gegeven met gebruik van leermiddelen die op toereikende wijze bijdragen aan de onderwijsdoelen.

Zoals er scholen zijn waar geen gebruik wordt gemaakt van methodes om de kerndoelen te behalen, zo zijn er ook thuisonderwijzers die daar geen gebruik van maken. Dat betekent dat wel alle lesstof behandeld wordt, maar er mogelijk weinig zichtbare materialen aanwezig zijn die daarop wijzen. Deze vorm van aanbieden van de lesstof moet tot de mogelijkheden blijven behoren.

Het thuisonderwijs zou voldoende onderwijstijd moeten bevatten en zou evenwichtig verspreid moeten worden over het jaar. Dit is een van de vele stellingen in het wetsvoorstel dat vraagtekens oproept. Vanuit thuisonderwijs-oogpunt bekeken wordt er 24 uur per dag en 7 dagen per week geleerd. Situaties die zich daarvoor dienen worden door de thuisonderwijzer aangegrepen om optimaal als onderwijsmoment te benutten. Dat betekent dat een fietstocht langs de plaatselijke

molen op zaterdagmiddag direct spontaan omgezet kan worden in een excursie en leermoment, wat voor de daarop volgende week het uitgangspunt kan zijn voor daaraan gekoppelde opdrachten op gebied van alle mogelijke vakken. De flexibiliteit die thuisonderwijs eigen is is niet in een schema te vatten.

Wanneer de thuisonderwijzer om welke reden dan ook langer dan 8 weken niet in staat is om thuisonderwijs te geven, zou de mogelijkheid moeten bestaan om tijdelijk te kiezen voor schoolgang, waarbij later op het door de thuisonderwijzer gewenste moment opnieuw voor thuisonderwijs gekozen kan worden.

Er wordt gesteld dat de voertaal van het onderwijs Nederlands zou moeten zijn, terwijl het gangbaar is om in tweetalige gezinnen de regel te hanteren dat elke ouder zijn eigen moedertaal spreekt met het kind. Dat zorgt voor een veel betere taalontwikkeling én voor een betere kennisoverdracht. Nederlands als verplichte voertaal hanteren voor thuisonderwijzers wiens moedertaal een andere is dan Nederlands zal het onderwijs daardoor niet ten goede komen. De stelling "Daarnaast is de Nederlandse voertaal ook van belang voor de inhoudelijke eis dat het thuisonderwijs moet voldoen aan de kerndoelen voor de Nederlandse taal." gaat niet op. Wanneer een kind Nederlands leert van een niet-Nederlandstalige ouder is de kans juist groter dat de taal gebrekkig aangeleerd wordt en de kerndoelen niet behaald worden.

Precies zoals thuisonderwijs zoals het in veel gezinnen gegeven wordt niet goed in een vast tijdsschema weer te geven is, zo is het vaak ook niet locatie-gebonden. Het meest passend zou daarom zijn om het onderwijsplan op een neutrale locatie te bespreken.

Wanneer een huisbezoek toch wenselijk geacht wordt, zou een bezoek aan de ruimte waar het thuisonderwijs het meest plaatsvindt toereikend moeten zijn. Bij een huisbezoek zou het niet de bedoeling mogen zijn om de gehele woning aan een onderzoek te onderwerpen gezien de mate van inbreuk op de privacy die dat met zich mee brengt. Dat geldt ook als binnen de woning het onderwijs in verschillende ruimten plaats vindt. Een bezoek van de onderwijslocatie zou bovendien alleen op afspraak mogen gebeuren om de privacy van de thuisonderwijzer te waarborgen.

Vraag 5 van 5 . *Hoe zou een thuisonderwijzer zijn pedagogisch-didactische bekwaamheid kunnen aantonen? Kunt u dit toelichten?*

Een thuisonderwijzer kan zijn pedagogisch-didactische bekwaamheid aantonen door een plan van aanpak te overleggen om zo te laten zien wat er aan onderwijs gebeurt. De vormgeving van dit plan van aanpak zou voldoende flexibel moeten zijn om ruimte te laten aan een invulling die recht doet aan de levensovertuiging en daarmee de visie van de thuisonderwijzer. Daarnaast kan wat er gedaan wordt bij het thuisonderwijs vastgelegd worden in een leerlingvolgsysteem of portfolio om zo de activiteiten en de vorderingen zichtbaar te maken.

Er wordt de eis gesteld dat de thuisonderwijzer een opleiding genoten heeft op tenminste HBO niveau, omdat de leerkracht boven de leerstof moet staan. Het verschil tussen primair onderwijs en HBO is dusdanig groot dat dit geen reële eis is.

Er zijn allerlei mogelijkheden waarop thuisonderwijzers kunnen zorgen dat ze hun kind van goed onderwijs kunnen voorzien zonder dat ze een HBO diploma hebben. Zo kunnen ze indien nodig daarbij de hulp inroepen van iemand die die kennis wel heeft. Dat kan bijvoorbeeld in de vorm van een externe leerkracht of door het gebruik maken van een thuisonderwijscurriculum. Waar het om gaat is dat de thuisonderwijzer de verantwoordelijkheid neemt voor de kwaliteit van het thuisonderwijs, zoals in het wetsvoorstel staat. De manier waarop die verantwoordelijkheid genomen wordt kan op verschillende manieren ingevuld worden. Omdat het zo kan zijn dat verschillende vakken aan verschillende leerkrachten uitbesteed worden, zou het m.i. passend zijn om de ouder te zien als thuisonderwijzer en niet degene met de HBO opleiding waaraan mogelijk (een deel van) het onderwijs wordt uitbesteed.

Voor het voortgezet onderwijs kan het uitgangspunt van het onderwijs bovendien zijn dat de leraar (in dit geval de thuisonderwijzer) niet zozeer de kennisoverdrager is, maar de begeleider die het

kind helpt met het ontdekken van hoe het kan leren en waar het de benodigde leermiddelen en leraren kan vinden. Op die manier zijn de onderwijsmogelijkheden eindeloos.

Het is zinvol om zich te realiseren dat thuisonderwijzers meestal niet alleen in hun eigen gezin onderwijzen en thuisonderwijskinderen niet alleen in hun eigen gezin leren, maar dat ook samen doen met andere thuisonderwijsgezinnen. In een dergelijke context zou een thuisonderwijzer aan meer dan 6 kinderen tegelijkertijd les moeten mogen geven.

Bij het opstellen van het onderwijsplan voor thuisonderwijs zou ruimte moeten zijn om indien gewenst andere kerndoelen te laten goedkeuren door de Inspectie van het Onderwijs dan de door de Regering vastgestelde, zoals ook scholen dat kunnen doen.

Ik zou er voor willen pleiten om een zo groot mogelijke variatie en flexibiliteit mogelijk te laten zijn binnen het thuisonderwijs, juist omdat dat voor een grote verrijking van het onderwijs zorgt, zowel binnen het thuisonderwijsgezin als voor de gehele thuisonderwijsgemeenschap, en ook voor het onderwijs in algemene zin, want er vindt meer en meer uitwisseling plaats tussen onderwijsinstanties en thuisonderwijzers.

Ik hoop van harte dat de nieuwe wetgeving ervoor gaat zorgen dat het thuisonderwijs verrijkt wordt en niet verarmt.

Hoogachtend,

I.A.C. Schuurmans